

Asia: VN/16944/2020

Kotimaisen kalan edistämishjelma

Ohjelman visio ja strategiset valinnat

Ovatko ohjelman visio ja strategiset valinnat onnistuneita? Miten niitä tulisi kehittää?

Kotimaisen kalan käyttöä voidaan tosiaan lisätä parhaiten silakan suoraa ruokakäyttöä sekä vähän hyödynnettyjen lajien kestäväällä käytöllä.

Tavoitteet

Onko ohjelmalla tavoiteltavat vaikutukset tunnistettu oikein?

Vesiviljelyn ympäristöhaasteet ovat suuret: Itämereen ei voi pistää enää grammaakaan lisää ravinteita vaan kuormitusta tulee vähentää.

Kuinka realistisina pidät yllä esitettyjä tavoitteita?

Tavoitteet ovat liian kunnianhimoiset.

Miten muuten haluaisit kommentoida ohjelman tavoitteita?

Esitetyt vesiviljelytavoitteet eivät ole realistisia. Kirjolohi - yksi maailman kahdeksasta pahimmasta haitallisesta vieraslajista - tulisi kieltää sekä istutuksissa että kalanviljelyssä. Itämeren tila on niin huono, ettei vesiviljelyä voida merellä lisätä avokasseissa. Sitä vastoin kiertovesi/suljetulla kierrolla ja laitosten ohjaamisella lisäkuormitusta kestäville sisävesille olisi mahdollisuuksia.

1. Kuluttaja- ja markkinalähtöisyyden vahvistaminen

Mitä allaolevista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

Kotimaisen kalan käyttöä vauhditetaan julkisilla hankinnoilla. Maa- ja metsätalousministeriön hankintalähettiläs edistää kotimaisen kalan lisäämistä julkisissa hankinnoissa. Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta rahoitetaan toimia (mm. innovaatiokumppanuuteen perustuvaa hankintamenettelyä), joissa yritykset ja suurkeittiöt kehittävät yhdessä uusia kalatuotteita suurkeittiöiden tarpeisiin.

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

Kaikkein kustannustehokkainta olisi asettaa Norjan lohelle riittävät ympäristölliset rangaistustullit. Tällaiset mahdollisuudet kannattaisi oikeudellisesti selvittää.

2. Uudistuminen kasvun vauhdittajana

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

Käynnistetään vajaasti hyödynnettyjen kalojen elintarvikelaadun kehittämisohjelma. Korkea laatu on silakan ja muiden nykyisin vajaasti hyödynnettyjen kalavarojen elintarvikekäytön lisäämisen edellytys. Toimialan ja keskeisten julkisten toimijoiden yhteistyönä toteutettava laatuohjelma tähtää elintarvikelaadun jatkuvaan parantamiseen. Ohjelman kehittämis- ja investointitoimia rahoitetaan Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta.

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

Silakka on Suomen kalastuksen pääsaalis ja sen pitäisi olla ohjelmankin pääkysymys. Sitä ei kannata hukata minkeille eikä kirjolohille vaan jalostaa nykyajan kuluttajille sopivaan muotoon ruoaksi.

3. Alkutuotannon edellytysten parantaminen

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

Kehitetään ratkaisuja vahinkoja aiheuttavien eläinten aiheuttamiin ongelmiin. Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta rahoitettavassa tutkimuksen ja kalastajien kumppanuusohjelmassa kehitetään yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyönä ratkaisuja hylkeiden ja muiden eläinten aiheuttamien vahinkojen estämiseksi ja vähentämiseksi. EMKR-ohjelmasta myönnetään normaalia korkeampaa investointitukea kalastajien ja vesiviljelijöiden investointeihin, joilla ehkäistään hylkeiden aiheuttamia vahinkoja.

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

Hylkeiden ja merometson sietopalkkioita tulee jatkaa ja pyydysten kehittämistä jatkaa (myös sivusaaliin välttämiseksi).

Kannattaa muistaa että suuri osa kotimaisesta kalasta tulee virkistyskalastajilta. Myös kalatuharrastuksen kehittämisen rahoitus tulee varmistaa ottamalla se EMKR:ään tulevaisuudessa mukaan.

4. Kasvu perustuu kestäväyteen ja vastuulliseen toimintaan

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

Jatketaan eri sidosryhmien välistä rakentavaa vuoropuhelua. Kalatalouden, vesienkäytön ja ympäristönsuojelun tavoitteiden yhteensovittamisella edistetään rakentavaa vuoropuhelua sekä luodaan yhdessä ympäristön ja talouden kannalta kestäviä ratkaisumalleja lisätä kotimaisen kalan käyttöä.

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

Vesien hyvä tila on myös kalastuksen perusta ja ympäristötoimenpiteitä kannattaa priorisoida (myös vaelluskalat).

Palaute ohjelman ympäristövaikutusten arvioinnista

Mitä palautetta haluaisit antaa ohjelman ympäristövaikutusten arvioinnista?

On hyvä korvata lihaa kalalla – mutta kaikkein parasta olisi korvata kalaakin kasviksilla.

Muu palaute

Mitä muuta palautetta haluaisit antaa ohjelmasta?

Jatkotyössä tulee ottaa European Green Dealin ja biodiversiteettiohjelman tavoitteet vielä syvällisemmin.

Veistola Tapani
SLL - Suomen luonnonsuojeluyhdistys ry. Toimeksi saaneena Tapani Veistola,
suojelupäällikkö